

Pielęgniarka systemu - ratunkowa

Minister zdrowia skierował do konsultacji społecznych projekt ustawy o zmianie ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym. Poniżej publikujemy informacje zawarte w uzasadnieniu do przedmiotowej ustawy w zakresie trzech obszarów: składów osobowych zespołów ratownictwa medycznego (ZRM), formy zatrudnienia członków ZRM oraz proponowanych wymogów w zakresie doświadczenia zawodowego członków ZRM. Planuje się, że nowe przepisy wejdą w życie z dniem 1 stycznia 2020 r., natomiast w okresie przejściowym konieczne będzie dokonanie zmian w zakresie struktury ZRM oraz formy zatrudnienia personelu.

Zespoły trzyosobowe zastąpią zespoły dwuosobowe

Projekt ustawy wprowadza zmiany w zakresie rodzajów i składu osobowego ZRM. Zespoły specjalistyczne zostaną przekwalifikowane na podstawowe. Zespoły podstawowe składać się będą z trzech osób posiadających kwalifikacje właściwe dla ratownika medycznego lub pielęgniarki systemu. Około 75% ZRM typu „P” składa się z dwóch osób uprawnionych do wykonywania medycznych czynności ratunkowych (z których jedna pełni również obowiązki kierowcy ambulansu). W sytuacjach konieczności prowadzenia resuscytacji krążeniowo-oddechowej pacjenta, czy to na miejscu zdarzenia, czy też w trakcie transportu do podmiotu leczniczego, wzywany jest dodatkowy ZRM – najczęściej specjalistyczny. Powoduje to niepotrzebne zaangażowanie dwóch ZRM do jednego zdarzenia. Takie sytuacje powodują osłabianie gotowości

systemu PRM.

Dwuosobowy skład ZRM typu „P” skutkuje utrudnieniami w realizacji medycznych czynności ratunkowych. Dwuosobowy ZRM nie jest w stanie przeprowadzić prawidłowej resuscytacji krążeniowo-oddechowej, jednocześnie zabezpieczyć pacjenta do transportu i przewieźć go do SOR. Na zasadność rozszerzenia składu zespołów ratownictwa medycznego do trzech osób wskazywał również Minister Pracy i Polityki Społecznej, biorąc pod uwagę, że w ZRM pracują również kobiety. Zgodnie bowiem z art. 176 Kodeksu pracy nie wolno zatrudniać kobiet przy pracach szczególnie uciążliwych lub szkodliwych dla zdrowia.

Na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 1996 r. w sprawie wykazu prac szczególnie uciążliwych lub szkodliwych dla zdrowia kobiet (Dz.U.

poz. 545, z późn. zm.) dla kobiet nie są dozwolone prace polegające na ręcznym podnoszeniu i przenoszeniu ciężarów o masie przekraczającej:

- 1) 12 kg - przy pracy stałej,
  - 2) 20 kg - przy pracy dorywczej (do 4 razy na godzinę w czasie zmiany roboczej),
- oraz ręczne przenoszenie pod górę - po pochylniach, schodach itp., których maksymalny kąt nachylenia przekracza 30°, a wysokość 5 m - ciężarów o masie przekraczającej:

- 1) 8 kg - przy pracy stałej,
- 2) 15 kg - przy pracy dorywczej (do 4 razy na godzinę w czasie zmiany roboczej).

Zwiększenie obsady ZRM o jedną osobę wpłynie na poprawę bezpieczeństwa osób w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego i zwiększy komfort pracy. Część medycznych czynności ratunkowych podejmo-

wanych w ZRM wymaga udziału dwóch osób, co jest niemożliwe w przypadku, gdy jeden z członków ZRM prowadzi pojazd. Zwiększenie składu podstawowych ZRM do 3 osób wraz z podniesieniem kompetencji pielęgniarek systemu i ratowników medycznych poprzez kursy specjalistyczne, przy spadającej liczbie lekarzy zainteresowanych pracą w specjalistycznych ZRM, pozwoli na utrzymanie jakości świadczeń udzielanych w systemie PRM. Zmiany te spowodują świadomą likwidację zespołów specjalistycznych i funkcjonowanie w systemie PRM tylko 3-osobowych zespołów podstawowych.

Zatrudnienie jedynie w oparciu o umowę o pracę

Dodatkowo projekt zakłada możliwość zatrudniania członków zespołów ratownictwa medycznego jedynie w oparciu o umowę o pracę. Spośród 22 803 osób zatrudnionych w zespołach ratownictwa medycznego, na podstawie umowy o pracę zatrudnionych jest 47% osób. Na podstawie umowy o pracę swoje zadania wykonuje:

- 1) 5,5% lekarzy systemu,
- 2) 68% pielęgniarek systemu,
- 3) 27% osób wykonujących wyłącznie zawód ratownika medycznego,
- 4) 53% osób wykonujących zawód ratownika medycznego i obowiązki kierowcy ambulansu ZRM,
- 5) 77% osób wykonujących wy-

łącznie obowiązki kierowcy ambulansu ZRM.

Zatrudnienie na podstawie stosunku pracy stanowi postulat od lat podnoszony przez środowisko ratownicze. Taka forma zatrudnienia sprzyja stabilizacji pozyskiwania kadry na rynku pracy, zabezpieczeniu składek na ubezpieczenia społeczne, pomaga eg-

zekwować prawo pracowników do ubiegania się o dofinansowanie kursów doskonalących i umundurowania. Stosunek pracy nie pozwala na przekroczenie ustawowego maksymalnego czasu pracy, co jest nagminne w przypadku umów cywilnoprawnych.

Zaostrzenie wymogów dotyczących doświadczenia zawodowego

Projekt ustawy wprowadza zaostrzenie przepisów dotyczących wymaganego doświadczenia zawodowego członków podstawowego zespołu ratownictwa medycznego, w tym wprowadzenie kursu specjalistycznego dla kierowników zespołów. Obecnie obowiązujące przepisy nie wprowadzają obowiązku zatrudniania na stanowisku kierownika ZRM ratownika medycznego lub pielęgniarki systemu legitymującej się doświadczeniem zawodowym w pracy w zespole ratownictwa medycznego lub szpitalnym

oddziale ratunkowym. Daje to możliwość zatrudnienia w podstawowym zespole ratownictwa medycznego dwóch osób uprawnionych do udzielania medycznych czynności ratunkowych bez żadnego doświadczenia, bezpośrednio po zakończeniu przez nie kształcenia i po zdaniu PERM. Takie rozwiązanie nie gwarantuje pełnego bezpieczeństwa dla osób będących w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego, gdyż dopiero zdobyte doświadczenie gwarantuje najwyższą jakość udzielanych medycznych czynności ratunko-

wych, co przekłada się bezpośrednio na jakość funkcjonowania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne. Celem kursu specjalistycznego będzie poszerzenie wiedzy i umiejętności praktycznych personelu zespołu ratownictwa medycznego – niezależnie od realizacji obowiązku doskonalenia zawodowego, co jednocześnie pozwoli po ukończeniu tego kursu na wykonywanie dodatkowych medycznych czynności ratunkowych, wykraczających poza listę podstawową. Zakłada się, że kurs będzie się odbywał na podstawie

programu zaakceptowanego przez CMKP. Kurs prowadzić będą podmioty wpisane na listę podmiotów uprawnionych do prowadzenia kursu dodatkowego i kończyć się on będzie egzaminem. Zakres medycznych czynności ratunkowych, dodatkowych medycznych czynności ratunkowych, a także zakres świadczeń zdrowotnych udzielanych przez ratownika medycznego samodzielnie lub pod nadzorem lekarza zostanie określony w rozporządzeniu.

